

РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо забезпечення виконання зобов'язань України за Конвенцією Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок

Верховній Раді України:

1. Забезпечити вдосконалення законодавства України в сфері гендерної рівності шляхом розробки та прийняття проектів законів України, які відповідають міжнародним зобов'язанням України;
2. Забезпечити ефективне здійснення парламентського контролю за відповідністю законодавства України міжнародним стандартам в сфері гендерної рівності та прав людини;
3. Забезпечити проведення гендерного аналізу проектів законів України;
4. Прийняти необхідні для виконання рекомендацій Комітету з ліквідації дискримінації щодо жінок проекти законів, що вже зареєстровані у Верховній Раді України, а саме: щодо імплементації норм міжнародного кримінального та гуманітарного права (реєстр. № 2689), про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення рівних прав та можливостей громадян із представництва у наглядових радах та органах управління державних унітарних підприємств та державних банків (реєстр. № 3193), про відшкодування шкоди потерпілим від насильницьких кримінальних правопорушень (реєстр. № 3892), про внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі (реєстр. № 3908-1), щодо гармонізації законодавства у сфері запобігання та протидії дискримінації із правом Європейського Союзу (реєстр. № 0931) і законопроектів, якими вводиться термін «сексизм», передбачаючи норму щодо захисту осіб, які постраждали від сексизму, а також щодо заборони сексизму та встановлення відповідальності;
5. Ратифікувати Конвенцію Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами 2011 року.

Уповноваженій Верховній Раді України з прав людини:

1. Зміцнити потенціал Офісу Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини з метою здійснення моніторингу виконання законодавства щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
2. Впровадити моніторинг дотримання національних та міжнародних зобов'язань в сфері гендерної рівності на регіональному та місцевому рівнях;
3. Забезпечити підготовку звіту щодо виконання Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок, Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та інших міжнародних зобов'язань України.

Кабінету Міністрів України/Віце-прем'єр-міністерці з європейської та євроатлантичної інтеграції України:

1. Здійснити оцінку виконання Національного плану дій з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях Комітету ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок до восьмої періодичної доповіді України про виконання Конвенції про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок на період до 2021 року, Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року, Національної стратегії у сфері прав людини;
2. Посилити роботу щодо зміцнення національного гендерного механізму на національному, регіональному та місцевому рівнях;
3. Здійснювати гендерну оцінку реформ на систематичній основі;
4. Впровадити заходи, спрямовані на сприяння участі жінок, які стикаються з множинними формами дискримінації, під час розробки та реалізації політики, у тому числі заходи з підвищення обізнаності щодо важливості представництва жінок на посадах рівня прийняття рішень, зокрема жінок, які стикаються з множинною дискримінацією;
5. Забезпечити розробку та ефективне впровадження Національної стратегії у сфері гендерної рівності України, Національної стратегії щодо становища жінок у сільських місцевостях, Національної стратегії щодо зменшення гендерного розриву в оплаті праці на період до 2023 року та планів дій з їх реалізації на основі Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок та інших конвенцій ООН, Пекінської платформи дій, Цілей сталого розвитку та інших міжнародних зобов'язань;

6. Забезпечити розробку та внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону України «Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами 2011 року»;
7. Забезпечити ефективний механізм співпраці з жіночими громадськими організаціями й жінками-правозахисницями та їх залучення до циклу гендерної політики на національному, регіональному та місцевому рівнях.

Галузевим міністерствам:

1. Посилити дезагрегацію адміністративних даних з метою оцінки доступу до ресурсів та послуг жінкам, які стикаються з різними формами дискримінації, включаючи жінок з інвалідністю, ромських жінок, літніх жінок, сільських жінок, жінок-ВПО;
2. Забезпечити використання даних, розмежованих за статтю, віком та іншими соціально-демографічними характеристиками під час розробки галузевих стратегій та планів;
3. Забезпечити врахування індикаторів гендерної рівності під час моніторингу та оцінки відповідних стратегій та планів;
4. Забезпечити застосування підходу, заснованого на правах людини, та його основних принципів стосовно державних та муніципальних послуг в стратегічному плануванні, виконанні, моніторингу та оцінці програм регіонального і місцевого розвитку;
5. Забезпечити аби під час розробки та виконання всіх законів, нормативних актів та програм в усіх міністерствах послідовно застосовувалось врахування гендерної проблематики, у тому числі за допомогою гендерного аналізу, ефективного моніторингу, механізмів підзвітності та гендерно орієнтованого бюджетування.

Міністерству закордонних справ України:

1. Здійснити офіційний переклад українською мовою Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 року.

Міністерству культури на інформаційної політики України:

1. Забезпечити розробку та внесення на розгляд Кабінету Міністрів України проекту Плану заходів з реалізації Концепції комунікації у сфері гендерної рівності;
2. Впровадити комплексну стратегію усунення патріархальних уявлень та стереотипів, які є дискримінаційними щодо жінок, а також підвищити правову культуру суспільства з питань гендерної рівності, обізнаність про проблеми домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
3. Розробити законодавство, яке регулює питання дискримінації у масових комунікаціях, з метою забезпечення його відповідності положенням Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків».

Міністерству фінансів України:

1. Послідовно забезпечувати інтеграцію гендерного підходу до бюджетних відносин в Україні.

Міністерству юстиції України:

1. Впровадити заходи, спрямовані на усунення перепон, які перешкоджають ефективному доступу жінок до правосуддя, особливо жінок з уразливих категорій, в тому числі фінансових перепон (включаючи правову допомогу), корупції та гендерних стереотипів;
2. Підтримати врахування гендерної проблематики у реформі системи правосуддя, в тому числі у зміні політики, законодавства, планових та стратегічних документів, а також систем моніторингу, оцінки та звітування, з метою приведення їх у відповідність до національних та міжнародних зобов'язань щодо гендерної рівності;
3. Розробити та впровадити навчальну програму з питань гендерної рівності для суддів, за участі організацій громадянського суспільства та незалежних експертів/експерток, які працюють в сфері захисту прав жінок;
4. Впровадити заходи, спрямовані на забезпечення обізнаності жінок, особливо представниць уразливих категорій, щодо їхніх прав за Конвенцією та щодо наявних для використання засобів правового захисту;
5. Забезпечити проведення гендерного аналізу проектів нормативно-правових актів.

Міністерству економічного розвитку і торгівлі України:

1. Створити умови для розширення економічних можливостей жінок, зменшити різницю в оплаті праці між жінками та чоловіками, нерівність у розподілі неоплачуваного догляду та домашньої роботи, запровадити комплексні заходи для боротьби з усіма формами професійної сегрегації за статтю.

Міністерству соціальної політики України, Міністерству внутрішніх справ, Міністерству оборони, Генеральній прокуратурі України, Міністерству з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України:

1. Забезпечити розробку та внесення на розгляд Верховної Ради України проекту законодавчих змін до Кримінального кодексу України для включення до нього положень щодо сексуального насильства, в тому числі ширшого визначення терміну «зґвалтування», яке відповідає міжнародним стандартам, з метою забезпечення притягнення до відповідальності за акти пов'язаного з конфліктом сексуального насильства;
2. Забезпечити розробку та внесення на розгляд Верховної Ради України проекту законодавчих змін до Кримінального процесуального кодексу України для врегулювання питання самостійного звернення дитини у справах приватного обвинувачення про вчинення кримінального правопорушення; врахування думки дитини у порядку укладення угоди про примирення, коли законний представник є стороною угоди про примирення;
3. Запровадити ефективну систему збору статистичних даних щодо випадків гендерно зумовленого насильства, в тому числі пов'язаного з конфліктом сексуального насильства, а також гендерного насильства щодо жінок з інвалідністю;
4. Впровадити заходи, спрямовані на прийняття процедур проведення розслідування (у тому числі послуг судово-медичної експертизи) та притягнення до відповідальності за сексуальні злочини, у тому числі за пов'язане з конфліктом сексуальне насильство, в яких враховується гендерна специфіка (кодекси поведінки та протоколи з урахуванням гендерної специфіки для співробітників правоохоронних та судових органів);

5. Впровадити заходи щодо забезпечення механізмів звернення за допомогою, судово-медичної експертизи, медичного лікування та надання інших послуг з підтримки жінкам-потерпілим від гендерно зумовленого та пов'язаного з конфліктом сексуального насильства; розглянути можливість офіційно закріпити в законодавстві забезпечення вжиття вищезгаданих заходів державними структурами, а також державне фінансування відповідних предметів медичного призначення;
6. Впровадити заходи щодо забезпечення відшкодування шкоди, в тому числі компенсації, жінкам-потерпілим від гендерно зумовленого та пов'язаного з конфліктом сексуального насильства, та передбачити можливість самостійного звернення дитини за відповідною безоплатною правовою допомогою шляхом розробки та прийняття відповідних законодавчих змін до Закону «Про безоплатну правову допомогу», а також шляхом організації підготовки для юристів та адвокатів за участі організацій громадянського суспільства, які працюють з питаннями гендерно зумовленого насильства;
7. Впровадити заходи, спрямовані на забезпечення підвищення рівня професійної компетентності суддів, прокурорів, співробітників поліції та співробітників інших правоохоронних органів щодо розслідування, документування та притягнення до відповідальності з урахуванням гендерної специфіки у справах, пов'язаних із сексуальним насильством, шляхом проведення попереднього аналізу існуючих програм підготовки;
8. Впровадити заходи, спрямовані на забезпечення підвищення рівня професійної компетентності суддів, прокурорів, співробітників поліції та співробітників інших правоохоронних органів щодо обізнаності про права постраждалих осіб, зокрема про безоплатну правову допомогу, з метою подальшого інформування постраждалих осіб про порядок отримання такої допомоги;
9. Розробити законодавство, яке чітко визначає та забороняє сексуальні домагання в усіх місцях, включаючи робоче місце, запроваджує ефективні правові заходи щодо захисту.

Національному агентству з питань державної служби, галузевим міністерствам:

1. Впровадити принципи гендерної рівності до реформи державного управління, зокрема забезпечити, аби всі державні службовці здобули професійні навички в сфері забезпечення гендерної рівності (мали

достатній рівень професійної компетентності для проведення гендерного аналізу та оцінки гендерного впливу в ході планування та реалізації політики).

Державній Службі статистики України:

1. Провести національний перепис населення України, що має вирішальне значення для забезпечення зацікавлених сторін надійними та дезагрегованими даними, враховуючи поточну адміністративно-територіальну реформу;
2. Провести цільові обстеження, які є єдиним джерелом важливих гендерно чутливих даних, в тому числі Кластерне обстеження за множинними показниками (MICS), Демографічне та медичне обстеження (зокрема, його стандартизований Модуль щодо домашнього насильства) та обстеження домогосподарств з метою визначення обсягів неоплачуваної роботи.

САС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Мережко Олександр Олександрович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000034A22E00737E9000
Дійсний до: 15.02.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-19/05-2021/181293 від 03.06.2021

